

Õiguskantsler

Hr Janek Riives
direktori-asetäitja
direktori ülesannetes
Tartu Vangla
tartu.vangla@just.ee

Teie 22.08.2021 nr

Meie 14.09.2021 nr 7-4/211669/2106071

Kokkusaamiste korraldus

Austatud Janek Riives

[] küsis 22. augustil 2021. a õiguskantslerile saadetud pöördumises, kas Tartu Vangla ametnikud on selgitanud talle kokkusaamiste tingimusi õigesti.

Avaldaja lisatud materjalidest selgub, et ta taotles klaasiga eraldamata lühiajalist kokkusaamist oma elukaaslasega. Kokkusaamisele soovis avaldaja võtta kaasa nende kaks last ([]- ja []-aastane). Avaldaja lisas oma pöördumisele talle 07.05.2021 saadetud vangla kirja, milles ametnik selgitas, et eraldamata lühiajalised kokkusaamised on lubatud vaid avavanglas, kinnises vanglas toimuvad lühiajalised kokkusaamised alati klaasiga eraldatult. Samuti lisas avaldaja Tartu Vangla 28.07.2021 vastuse nr [], milles vangla on selgitanud, et pikaajalisele kokkusaamisele ei ole lapsel lubatud enda mänguasju kaasa võtta. Ka selgitas vangla, et enne kokkusaamist avaldajalt ära võetud juuksehooldusvahendeid ei liigitata kosmeetika alla, mida on lubatud mõistlikus koguses kaasa võtta.

Leian, et vangla lühiajalise kokkusaamise kohta antud selgitus ei olnud asjatundlik ning eksitas avaldajat. Pikaajalise kokkusaamise korraldamisel ei arvestanud vangla piisavalt lapse vajaduste ja huvidega. Vangla kodulehel olev kokkusaamiste reegleid tutvustav info võiks olla selgem.

[Vangla sisekorraeskirja](#) (VSKE) § 31 lg 2¹ punkt 3 võimaldab ka kinnises vanglas viibivale kinnipeetavale lubada eraldamiseta lühiajalist kokkusaamist. Õiguskantsler on alates 2014. aastast järjepidevalt rõhutanud vajadust muuta eraldamiseta lühiajaliste kokkusaamiste korraldust Eesti vanglates. Selliste kokkusaamiste lubamine pere ja eelkõige lastega peaks olema reegel, mitte erand.

Õiguskantsler on teemat põhjalikult analüüsinud 2014. aasta [soovituses](#), 2014. aasta Viru Vangla kontrollkäigu [kokkuvõttes](#), 2016. aasta [soovituses](#) Tallinna Vanglale, 2016. aasta Tartu Vangla kontrollkäigu [kokkuvõtte](#) lisas, 2017. aasta Tallinna Vangla kontrollkäigu [kokkuvõtte](#) lisas ja 2019. aasta Viru Vangla kontrollkäigu [kokkuvõttes](#) ja ka 05.11.2019 [seisukohas](#) nr 7-4/191395/1905411.

Niisiis on Tartu Vangla juba aastaid hästi kursis nii õiguslike kui ka teaduslike põhjendustega, mis rõhutavad, kui olulised ja vajalikud on eraldamiseta lühiajalised kokkusaamised lastega. Seda peavad teadma ka kokkusaamiste taotlusi lahendavad vangla ametnikud.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kokkusaamisi korraldavatel ametnikel tuleb ka mõista, et kui lähedased ja eriti lapsed vanglasse tulevad, on nad pika lahusoleku ja tundmatu keskkonna tõttu sageli ärevuses ja hirmul. Sestap on oluline, et vanglatöötajad oskaksid luua kinnipeetavate lähedaste ja eriti lastega hea kontakti ning kokkusaamiste tingimusi seades arvestataks laste vajadusi ja huve.

Vaatamata sellele, et vangla on varunud mänguasju, mida pered saavad kokkusaamise ajaks vanglalt laenata, on igati inimlik ja väikese lapse vajadusi arvestav lubada lapsel talle oluline ja turvatunnet loov lelu kodust kaasa võtta. Aastate jooksul vanglatesse tehtud kontrollkäikudel kogutud info põhjal saab öelda, et vanglad on seda ka lubanud. Tingimuseks on seatud, et mänguasjad ei tohi sisaldada elektroonikat.

[VSKE](#) § 46 lõikes 2 on öeldud, et kui pikaajalisele kokkusaamisele võetakse kaasa eelkooliealine laps, võib kaasa võtta lapse hooldamiseks vajalikke tarbeesemeid, mänguasju ja spetsiaalset toitu. Samasugune selgitus on avaldatud ka Tartu Vangla [kodulehel](#).¹ Jääb arusaamatuks, mis põhjusel ei lubatud avaldaja lapsel kokkusaamisele kaasa võtta enda mänguasja ning miks erineb vangla 28.07.2021 vastuses nr [] avaldajale antud selgitus [VSKE](#) § 46 lõikes 2 sätetestust ja vangla kodulehel olevast infost.

Kokkusaamise reegleid ja kulgu tutvustav info peab olema kättesaadav ja piisavalt täpne. Kui vangla käsitab kokkusaamisele lubatud kosmeetikana üksnes dekoratiivkosmeetikat ning juuksehooldusvahendid jms ei liigitu vangla hinnangul kosmeetika alla, tuleb seda selliselt Tartu Vangla [kodulehel](#) ka teatada.

Selged ja üheselt mõistetavad reeglid aitavad ära hoida ebavajalikke arusaamatusi, külastajate rahulolematust ning soodustavad sujuvat ja meeldivat kokkusaamiste läbiviimist. Kokkusaamistest saadud positiivne kogemus tugevdab omakorda peresidemeid, aitab suunata kinnipeetava õiguskäikudele tee ja on oluline laste heaolu seisukohalt.

Ootan tagasisidet soovitudele 11. oktoobriks 2021.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia (isikuandmeteta): Justiitsministeerium, Viru Vangla, Tallinna Vangla

Ksenia Žurakovskaja-Aru 693 8404
Ksenia.Zurakovskaja-Aru@oiguskantsler.ee

¹ Samas sõnastuses selgitus on ka Viru Vangla [kodulehel](#). Tallinna Vangla [kodulehel](#) on selgitus täpsem: „Kui kokkusaamisele võetakse kaasa eelkooliealine laps, võib kaasa võtta lapse hooldamiseks vajalikke tarbeesemeid, mänguasju (mitte elektrooniline) ja spetsiaalset toitu (mõistlikus koguses).“